

A budapesti helyőrség tüntetése.

Budapest katonáinak ezrei hatalmas tüntetést rendeztek csütörtökön délelőtt. *A tüntetés éle Bartha hadügyminiszter és a militarista reakció ellen szegződött.* Gyalogos ezredek, tüzéruitegek és tengerészcsapatok vonultak föl tökéletes rendben, zárt sorokban, teljes fegyverzetben, ágyuikkal együtt.

Mi váltotta ki ezt a spontán tüntetést, mi csoda okok mozdították meg a katonatömegeket?

Az utolsó hetekben egyre vakmerőbben lépett előtérbe mindenféle ellenforradalmi izgádkodás.

Az aktív tiszték egy kis része titkos ülések egész sorát tartotta és már-már mind nyíltabban kifejezést adott reakciós érzelmeinek. Megtörtént, hogy tiszték kijelentették, hogy nem ismerik el sem a köztársaságot, sem a magyar vezényszót, hanem csak a bécsi közös hadügyminiszterium parancsait akarják elfogadni. Megtörtént, hogy egy ezred aktív tisztikara elhatározta, hogy gépfegyverekkel erősíti meg a kaszárnyát a legénységgel szemben. Megtörtént, hogy olyan generális, aki fegyverrel akarta levernü Budapest forradalmát, újra vezető szerephez juthatott. Tiszték mindenféle gyanus módon különféle tiszti századokat alakítottak és épp a legutóbbi napon a hadügyminiszterium pártfogásával riadó századokat szerveztek.

Ugyanekkor a hadügyminiszteriumot elérte a vezérkari tiszték egész raja és a leggyanusabb, a dezorganizációt valósággal mesterségesen előmozdító intézkedések és rendelkezések egész sorát adta ki. Ahogyan a tüntető katonák memorandumja megállapítja, egyfelől súlyos büntetésekkel kényszerítették ki az öt fiatal korosztály bevonulását és szigorú rendszabályokkal fenyegették meg azokat a munkáltatókat, akik katonaköteleseket alkalmazni mernek, másfelől azonban a katonai hatóságok titkos parancsokat adtak ki, amikkel a budapesti ezredek létszámát egyharmadra és egynegyedre akarták csökkenteni és mesterségesen munkátlanná tett katonák százait zsold és illeték nélkül szabadságolták. Egyfelől teli voltak az ujságok a hadügyminiszteriumnak kaszárnyába csábító közleményeivel, másfelől hiábavaló volt a katonák bizalmiférfiainak minden fáradozása, mert a laktanyák továbbra is szennyesek, férgesek, lakhatatlanok maradtak. Egyfelől áliandó volt a sárankozás azon, hogy nincsen fegyelem a ka-

szárnyakban és nem tud egységes akarat urrá lenni a kaszárnyai káoszon, másfelől azonban, amikor a Katonatanács bizalmiférfiai végre kieroszakolták a hadügyminisztertől a Katonatanács szabályozásáról és az új demokratikus fegyelem szabályozásáról, az esküdtzésekéről szóló rendeleteket, a hadügyminiszterium és a katonai parancsnokságok két héten keresztül egyszerűen nem közölték a csapatokkal ezeket az alapvető rendeleteket.

Látszatra engedett a demokratikus áramlatnak a hadügyminiszterium, valójában azonban, ahol tehetette, gáncsot vetett neki, amiben tehetette, akadályozta. Az lett volna a főadata, hogy új hadsereget teremtsen és ehelyett szét akarta zúllasztani az öt korosztályt, csak azért, mert szocialista, csak azért, mert testtel-lélekkel forradalmár. Az lett volna a főadata, hogy fegyelmet teremtsen, ehelyett azonban állandóan fegyelemtöresre és puccsokra biztatta és izgatta az aktív tisztikart. *Végül már egészen nyílt puccsra határozta el magát a militarista reakció.* Szerdára nagy seregszemlét tervezett, föl akarta vonultatni a kormány balszárnyával egyre inkább ellentétbe jutó Bartha hadügyminiszter mellett demonstrációra az új hadsereget. A demonstráció terve az utolsó pillanatban, hála a bizalmiférfiak éberségének, kipattant és *ellenállhatatlan erővel kiváltotta a forradalmi katonatömegek ellentüntetését, kirobantotta a csütörtöki hatalmas és felejthetetlen katonademonstrációt.*

Mire a katonaezrek csütörtöki tüntetése fölvonult, Bartha hadügyminiszter már bukkott ember volt, már kiküszöbölte a kormányból Károlyinak és a kormány balszárnyának erélyes állásfoglalása. Barthát tehát nem a tüntetés buktatta meg, de azért mégis jelentős politikai aktus a katonák állásfoglalása.

Tiszta helyzetet teremtett a katonák tüntetése. *Egyetlen kemény és erélyes mozdulattal szétszórta az ellenforradalom minden próbálkozását.* Már-már fojtogatott bennünket, már-már a pafjánásig feszítette idegeinket az ellenforradalmi erő aknamunkájának kisebb-nagyobb próbálkozása. A katonatömegek fölvonultak, megmutatták erejüket és a reakció ködként foszlott szét, a forradalom napja újból töretlen fényvel tündököl.

Ez a legjelentősebb politikai következménye a csütörtöki katonademonstrációnak.

A másik jelentős következménye, hogy megmutatta, mennyire ravasz valótlanság volt a hadügyminiszteriumnak és a militarista reakciónak az az állítása, hogy nincsen katona. *Igenis, van katona, igenis van katonai fegyelem,* de ezt a hadsereget nem a vezérkar és nem az ellenforradalom, hanem a *bizalmiférfiak* tartják a kezükben és csupán a forradalom, a köztársaság és a népkormány nagy céljait szolgálhatja.

Legvégül pedig gyönyörű tisztasággal bonfakozott ki a csütörtöki katonatüntetésből az a nagy politikai tanulság, hogy a *katonatömegek szívvél-lélekkel a szociáldemokrácia hívei, a szocializmus eszméinek katonái.* Budapest helyőrsége ma egyben a szocializmus világmegváltó eszméinek a hadserege.

Budapest katonái büszkék lehetnek a csütörtöki tüntetésükre. A népkormány büszke lehet, hogy ilyen hű és öntudatos hadserege van. A Katonatanács bizalmiférfiai öntudattal tekinthetnek vissza hatalmas szervező munkájukra. A szociáldemokrácia pedig nyugodt öntudattal megállapítja, hogy szervező munkája olyan néphadsereget teremtett, amely a népköztársaságot megvédi az ellenforradalmároktól.